

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 1. Exemplorum magnam esse vim ad vitam rectè instituendam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

4. Sat dictum de psallendi disciplina. Poteram quidem multa adjicere, quæ praxim attentionis, ac devotionis, & usum eorum, quæ hætenus dicta sunt, clarius explicarent. Sed hæc fatius existimavi in alium librum rejicere, quo doceo, quæ ratione omnes humanæ actiones sint obeundæ. Interim quod hic prætermisum est, inveniet pius lector in Roseto exercitiorum spiritualium Joannis Mauburni, in Psalterio decachordo Joannis Michaelis Constantiensis, in Joannis Gersonis libro de Canticis, & super *Magnificat*, & in Alphabeto Divini amoris, quod tamen non est Gersonis, sed Joannis Nyder, itemque Epistola 37. Joannis Lanspergii, atque in aliis spiritualibus opusculis scriptorum recentiorum, quæ omnium manibus teruntur. Omitto Chiropsalteria, Canticorda, & alia hujusmodi exercitia, quæ vix possunt ab infirmioribus exerceri sine capitis offensione ob continuam, & nunquam interruptam attentionem ad signorum distinctiones, quam requirunt. Joan. Cassianus formalem attentionem præ cæteris commendat his verbis: Monachus psallens omnes Psalmorum affectus in se recipiens, ita incipiet decantare, ut eos non tanquam à Propheta compositos, sed velut à se editos, quasi orationem propriam profundâ cordis compunctione depromat; vel certè ad suam personam æstimet eos fuisse directos, eorumque sententias, non tunc tantummodo per Prophetam, aut in Prophetam fuisse completas, sed in se quotidie geri, impletque cognoscat. Eundem namque recipientes cordis affectum, quo quisque decantatus, vel conscriptus est Psalmus, veluct auctores ejus facti, præcedemus magis intellectum ipsius, quam sequemur. Ad eandem hortatur August. & dicens: Si orat Psalmus, orate; si gemit, gemite; & si gratulatur, gaudete; & si sperat, sperate; & si timet, timete: Omnia enim, quæ hic conscripta sunt, speculum nostrum sunt.

f. Cass. coll. 10. c. 11. t. Aug. in Ps. 30. conc. 3.

C A P U T XX.

De Variis Sanctorum exemplis ad Divinum Officium perti- nentibus.

§. I.

*Exemplorum magnam esse vim ad vi-
tam rectè instituendam.*

1. Hætenus Divinæ Psalmodiæ originem, causas, partes, & disciplinam rudi penicillo malus pictor delineavi: Et quod operis initio non ausus fuisset me præstaturum polliceri, Deo vires subministrante, ipsaque materiâ uberius quotidie crescente, ipse quoque liber in hanc magnitudinem sensim excrevit. At supersuntne alia? Imò verò, nec finis erit, si quæcunque curiosæ indaginis persequatione ad hanc rem spectantia adinveni, studiosè libeat amplecti. Sed cæteris omissis sola nobis restant Sanctorum exempla ad divinum Officium pertinentia, quibus extremum hoc caput dicatum sit. Nam quò pleniori obsequio Ecclesiasticos homines demerear, quædam quasi per saturam sine ordine rerum, aut temporis è probatis Scripturibus excerpere non gravabor: eritque hoc superpondium non inutile, nec injucundum; quia ut celeberrimus Historicus a scribit, Aliorum erratis ad rectam vitæ institutionem pro exemplis uti, & quod rectè factum est imitari scitum, atque pulchrum est. Et facillimè, ait alter b, quid prosit, aut obfit homines animadvertunt, cum multa multorum exempla intuentur. Ex vitio alterius, inquit Publius c, sapiens emendat suum: estque compendiosum felicitatis genus, ut docet Sanctus Zeno d, alterius periculo discere, quid debeas devitare. Sic vulnus aliorum nostra cautio fit, & veterum egregia facta in utilitatem posterorum derivantur. Sententia Platonis est; Nihil rectè doceri, nihil rectè disci sine exemplo: & ut Magnus Gregorius e scribit, Non est in sermone laudabilis, qui hoc quod loquitur, opere non ostendit. Præclarè de hac re illustri rei rusticæ Scriptor f: Usus, & experientia dominantur in artibus, neque est ulla disciplina, in qua non peccando discatur: & ubi quid perperam administratum cesserit improspere, vitatur quod fefellerat, illuminatque rectam vitam docentis magisterium. Exempla denique, teste Isidoro Pelusiotag, dormientes animas ad virtutem capeffendam exsuscitant, & ignavas, ac socordes excitatores efficiunt, & vitii indulgentes erubescere docent, atque ad pœnitentiam agendam inducunt. Cæterùm à domesticis eventibus, à Cæsario scilicet nostro Heisterbacensi scribendorum exemplorum initium sumo, ejus enim historiæ memorabiles datæ sunt mihi in manus,

a Diodor. Siculus l. 1. c. 1. b Dionys. Halicarn. initio l. 11. c Publ. in Sententiis. d Zeno ser. 6. de Isia. e Gregor. l. 19. moral. cap. 12. f Columella l. 1. de rusticâ c. 1. g Isid. Pelus. l. 4. Epist. 172.

dum hæc scriberem. Stylum autem mutavi, quod & in cæteris observatum est.

§. I I.

Exemplorum Decades quatuor.

I. Monachum quendam *b* Ordinis nostri ita Princeps tenebrarum decipiebat, ut, quoties ad nocturnas vigiliis surgendum esset, magno statim sudore perfunderetur. Ille putans infirmitatem esse, quod erat diabolica fraus, jacere, vestibus se operire solebat, & sicut ostium vertitur in cardine suo, ita piger ille vertebat se in lectulo suo. Nocte quadam cum dato signo, cæteri surgerent, & ad divinum Officium festinarent, delicatulus noster tentare quidem, & aliquantulum moveri, ut surgeret; sed larga sudoris profusione præpeditus, iterum sopore languescere, iterum torpori succumbere. Et ecce incognita vox aures ejus implacide feriens, Noli surgere, inquit, noli interrompere sudorem tuum, quia non expedit tibi. Sensit tunc demum Monachus se fuisse deceptum, & phantastico sudore neglecto, vigil profliens è lecto adversus acediae spiritum fortius deinceps dimicavit. Sic illis illudit dæmon, qui corporis infirmitatem magis quam morbos animi timentes, hostium stratagemata celeri vigilantia antevertere non student.

2. Alius quidam Sacerdos, cæteris post vigiliis privatis orationibus, & meditationi juxta Regulam nostram incumbentibus in sede aliqua oratorii se collocans inter verba orationis dormire solebat. Cumque frequentius ab ingruente somno vinceretur, apparuit ei quadam vice Dominus in cruce verso ad illum dorso, & facie averfa, hac corporali visione patenter insinuans tepidos, & pigros Monachos à facie Domini projiciendos fore: sicut ipse per Prophetam Jeremiam testatur, dicens *k*, *Quia oblitus est mei populus meus, frustra libantes, & impingentes in viis suis; dorsum, & non faciem ostendam eis in die perditionis eorum.*

3. Et ne putet aliquis se excusatum iri, quod non omnis somnolentia à proprio vitio, vel ab hostili tentatione, sed à corporali quandoque infirmitate naturaliter oriatur: narrat Cæsarius *l* Beatum Christianum Ordinis nostri Monachum, cum ob adversam valetudinem post

h Cæsarius lib. 4. cap. 28. *i* Cæsarius lib. 4. cap. 29. *k* Jeremia c. 18. *l* Cæsarius lib. 4. cap. 30.

nocturnam synaxim inciperet debile caput in ipsa Ecclesia sopore reficere, à sanctissima Dei Genitrice Maria hac voce excitatum fuisse: Surge Christiane, non est hic locus dormiendi, sed orandi. Quoniam verò hujus sancti viri semel mentio injecta est, aliud ejusdem exemplum narabo; quo ad frequentiam chori, & reverentiam in eo habendam excitemur.

4. Infirmus erat, ut dixi *m*, B. Christianus, ac propterea licentiam habuerat ab Abbate, ne surgeret ad vigiliis. Ille tamen non nisi gravissima necessitate compulsus, hac facultate utebatur. Interrogatus autem à quodam, cur indulta sibi gratia perfrui nollet: Non possum, inquit, memor enim consolationum, quibus inter psallendum lætificat Deus animam meam, valde crucior, si à publica recitatione me contingat abesse: nam & beatos Angelos chorum circuire, ipsumque Regem Angelorum multoties vidi, ipsum, inquam, Christum Jesum, qui dixit, *Delitiæ meæ esse cum filiis hominum: & ubi fuerint duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.*

5. Sed redeo ad somnolentiam, quam dæmonis actu orantibus immitti manifestum est. Nam B. Conradus *n* Conversus noster in dorso cujusdam fratris dormitantis, dum Laudes recitarentur, diabolus vidit in forma serpentis rectortis gyris complicari. Vidit alius in alterius capite eundem sedere domesticæ felis assumpta figura. Circa alium somnolentum sæpè porci sunt visi, & porcorum grunnitus auditi, quia verba Psalmorum semiplenè, ac sine attentione prolata, quasi siliquis porcis infernalibus diripienda projiciebat.

6. Dormiens nocte quadam Monachus senior *o* nomine Fredericus, vir alioquin bonus, & justus, hominem vidit procera magnitudine, turpique aspectu deformem, nodum stramineum luto, ac fimo perlitum habentem in manu, qui cum somno sepultum terribilibus oculis respexisset, quid hic dormitas, ait magnæ fili mulieris? Magnam scilicet mulierem B. Virginem appellavit, cui Ordo noster specialiter addictus est. Tum stramen illud immundum magno impetu faciei ejus intantavit, qui cum vellet ferientis ictum declinare, caput parieti allidens non sine proprio dolore, aliorumque ludibrio evigilavit.

7. Horribilius est quod sequitur *p* Quidam enim in sacris vigiliis dormiens, tantam Deo

Ccccc

nauseam

m Ibid. *n* Cæs. lib. 4. cap. 32. 33. *o* Cæs. lib. 4. cap. 34. *p* Ibid. cap. 38.